

Адам папиллома Вирусы (АПВ)

АПВ инфекциясы біздің ортамыздағы ең көп таралған жыныстық жолмен берілетін инфекциясы болып табылады.

200-ден астам АПВ генотиптері бар, оның ішінде кем дегенде 40-ы аногенитальды аймақты жұқтыруға қабілетті.

Жыныстық белсенді адамдардың шамамен 80% өмірінің белгілі бір кезеңінде инфекцияланған

АПВ қатерлі ісіктің пайда болуына себепкер.

10 адамның 8-і өмір бойы АПВ инфекциоланған болуы мүмкін.

АПВ жағдайы
–АССОЦИАЦИЯЛАНҒАН
ОБЫР

≈525 мың

ЖАҢА ІСІКТЕРДІҢ АЛДЫНҒЫ
ЖАТЫР мойынының
зақымданулары.

≈23 млн

ҮШКІРПІШІНДІ
КОНДИЛОМАЛАР.

≈29 млн

^АВПЧ 6/11/16/18/31/33/45/52/58.

^ВВ основе данных моделирования лежат расчеты численности популяции в США.

^СВключают в себя случаи рака шейки матки, вульвы, влагалища и анального канала.

Не все случаи предраковых состояний шейки матки или рака шейки матки, вульвы, влагалища и анального канала обусловлены ВПЧ.

1. CHESSON HW ET AL. *SEX TRANSM DIS*. 2014;41:660–664. 2. DE MARTEL C ET AL. *INT J CANCER*. 2017;141:664–670. 3. WORLD HEALTH ORGANIZATION. REPORT OF A TECHNICAL MEETING: THE CURRENT STATUS OF DEVELOPMENT OF PROPHYLACTIC VACCINES AGAINST HUMAN PAPILLOMAVIRUS INFECTION. GENEVA, SWITZERLAND: WORLD HEALTH ORGANIZATION; 1999. 4. JOURA E ET AL. *CANCER EPIDEMIOL BIOMARKERS PREV*. 2014;23:1997–2008. 5. WORLD HEALTH ORGANIZATION. THE STATE OF WORLD HEALTH EXECUTIVE SUMMARY, 1995. WWW.WHO.INT/WHR/1995/MEDIA_CENTRE/EXECUTIVE_SUMMARY1/EN/INDEX3.HTML. ACCESSED JUNE 11, 2018. 6. GARLAND SM ET AL. *J INFECT DIS*. 2009;199:805–814.

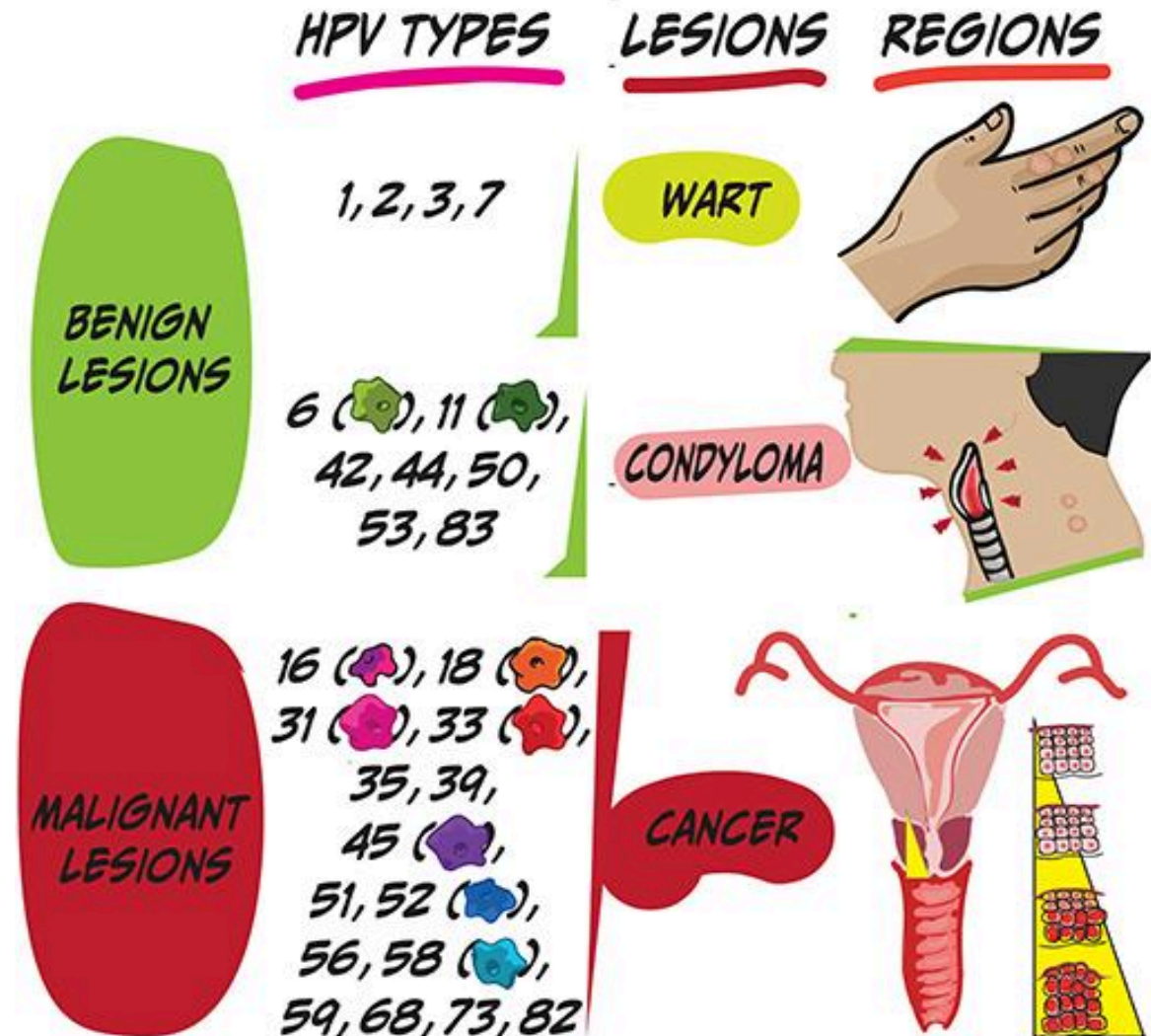
АПВ түрі

200 астам түрі

1. АПВ төмен тәуекелді
2. Жоғары қауіпті АПВ
3. түрлерін қамтиды 16, 18, 31, 33, 34, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68, и 70.

Жоғары қауіпті АПВ вирустары дүние жүзіндегі барлық қатерлі ісіктердің шамамен 5,2% және жатыр мойны обырының 95% - дан астамына сепбепкер болады.

HARALD ZUR HAUSEN
(1936-2023)

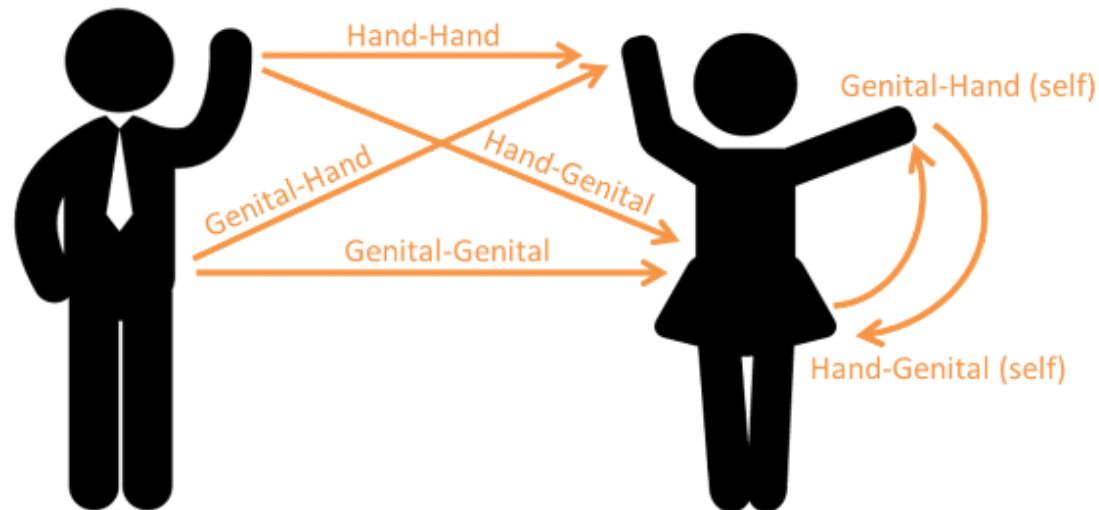

Жатыр мойны обырының пайда болу себептерін ашу

- ✓ Harald zur Hausen Неміс вирусологі
- ✓ 1960 жылдардан бастап жатыр мойны обырының себептерін зерттеу.
- ✓ 2008 жылы АВП мен жатыр мойны обыры арасындағы себептік байланысты ашқаны үшін Нобель сыйлығын алды.

АПВ берілу жолдары

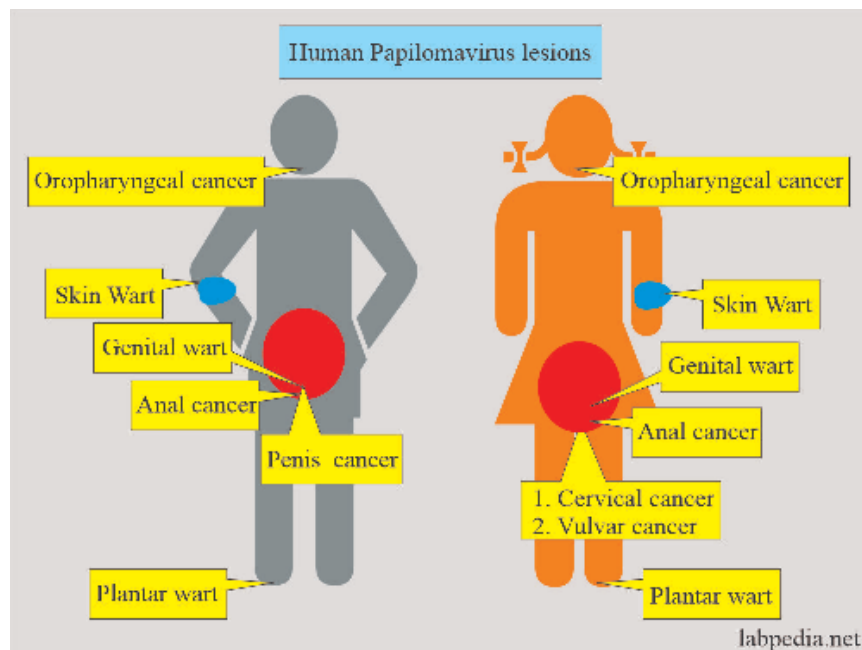
- ✓ **АПВ өте жұқпалы. Бірақ ол қан мен шәует арқылы берілмейді.**
- ✓ АПВ шырышты тері арқылы немесе теріден теріге байланыс арқылы беріледі және жыныстық қатынасты қажет етпейді.
- ✓ АПВ ұзақ уақыт бойы тырнақ астында сақталуы мүмкін, яғни адам инфекцияны тасымалдауы және өзін жұқтыруы мүмкін!

АПВ байланысты аурулар

Қатерлі

1. **Жатыр мойны обыры (>95% - АПВ)**
2. Тері ісігі
3. Бас пен мойын ісігі
4. Аногениталды өзге жердің ісігі
(жатыр мойнының обырынан басқа)

Қатерсіз

1. Гениталды кондиломалар
2. Тері папилломалары
(сүйелдер)

Қазақстандағы жатыр мойны обырының эпидемиологиясы Негізгі статистикалық мәліметтер

Жатыр мойны обыры Қазақстанда **25 пен 44 жас** аралығындағы әйелдер арасында жиі кездесетін қатерлі ісік түрлерінің ішінде 2-ші

орында Қазақстанда жыл сайын жатыр мойны обырының **1900**-ден астам жаңа жағдайы анықталады. Жатыр мойны обырының күнделікті **5 жаңа жағдайы**

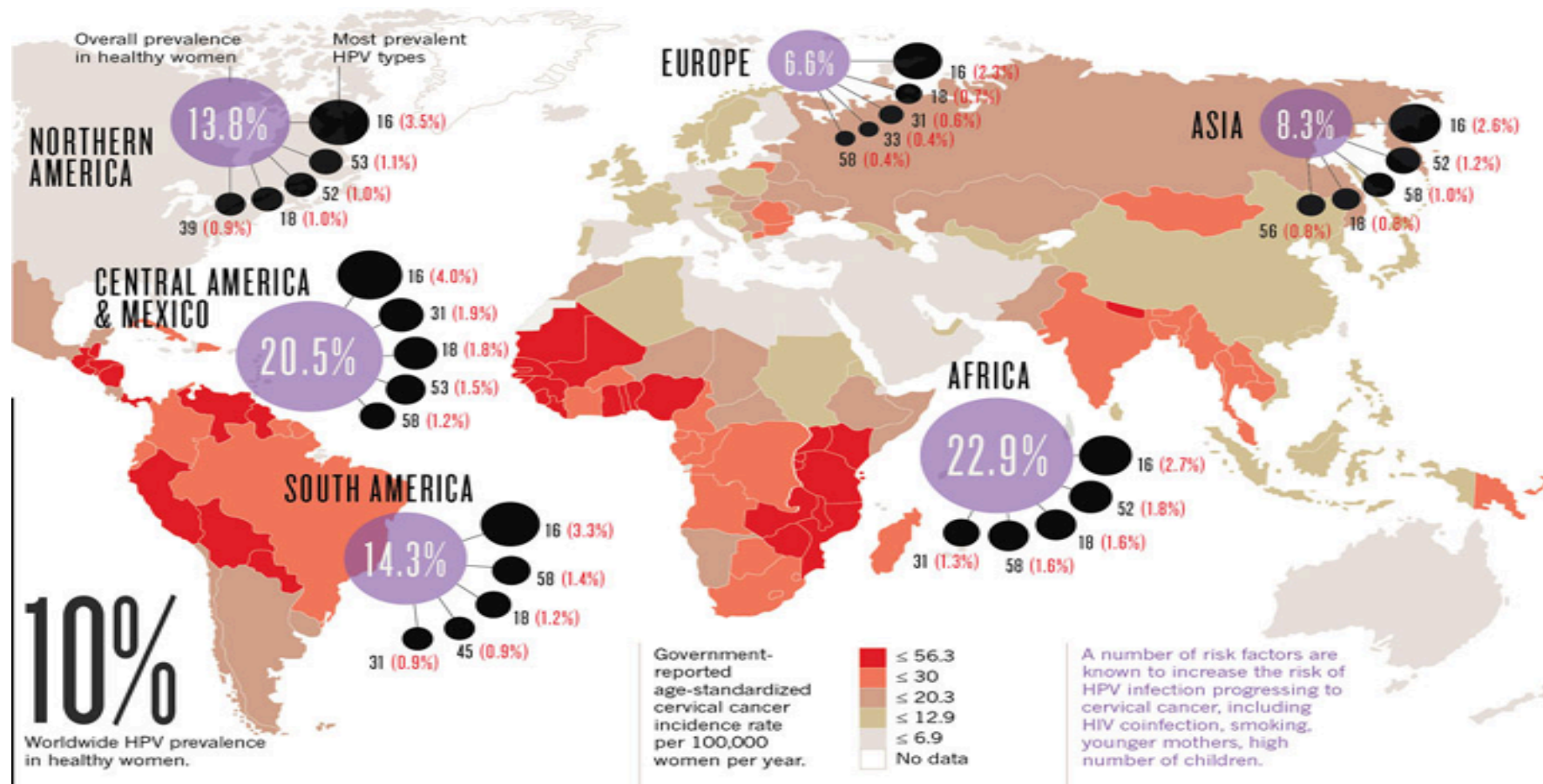

Жыл сайын 600-ге жуық әйел жатыр мойны обырынан қайтыс болады

Күніне **2 әйел** қайтыс болады

Дүниежүзіндегі жоғары қауіпті АПВ эпидемиологиясы.

ТҰЖЫРЫМ

АПВ инфекциясы бүкіл әлемде ең көп таралған жыныстық жолмен берілетін инфекциялардың бірі болып табылады¹

Уақыт өте келе АПВ тудыратын қатерлі ісіктің әртүрлі түрлерінің жиілігі артып келеді, әсіресе ерлер мен әйелдерде ауыз-жұтқыншақ және анальды обыр²

Жаһандық деңгейде АПВ -мен байланысты бас және мойын ісіктері арасында:

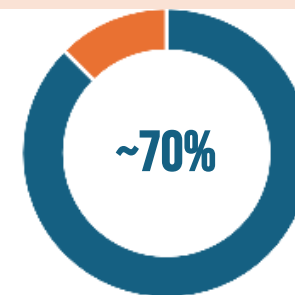
ВПЧ 16
обуслови
вает

На долю сочетания
типов ВПЧ 6, 11, 16,
18, 31, 33, 45, 52, 58
приходится

HPV-
ассоциацияланғ
ан аурудың
ауыртпалығы
(жатыр
мойнына
жатпайтын
зақымданулар)
ең алдымен
ерлер
кінәлады

1. CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION (CDC). HUMAN PAPILLOMAVIRUS. IN: HAMBORSKY J, KROGER A, WOLFE S, EDS. EPIDEMIOLOGY AND PREVENTION OF VACCINE PREVENTABLE DISEASES. 13TH ED. WASHINGTON, DC: PUBLIC HEALTH FOUNDATION; 2015:175-186. [HTTPS://WWW.CDC.GOV/VACCINES/PUBS/PINKBOOK/DOWNLOADS/HPV.PDF](https://www.cdc.gov/vaccines/pubs/pinkbook/downloads/HPV.pdf).
2. VAN DYNE E, HENLEY SJ, SARAIYA M, ET AL. TRENDS IN HUMAN PAPILLOMAVIRUS-ASSOCIATED CANCERS—UNITED STATES, 1999–2015. MMWR MORBID MORTAL WKLY REP. 2018;67(33):918–924. [HTTPS://WWW.NCBI.NLM.NIH.GOV/PUBMED/30138307](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30138307)

АПВ ВАКЦИНАЛАРЫ – 15 ЖЫЛДЫҚ ТӘЖІРИБЕ

ДДҰ мақұлдады

Gardasil (2006) – АПВ-6, АПВ-11, **АПВ-16** және **АПВ-18**-ден қорғау;

Cervarix (2007) – **АПВ-16** және **АПВ-18**-ден қорғау;

Gardasil-9 (2014) – АПВ-ның 9 түрінен (6, 11, **16**, **18**, 31, 33, 45, 53 және 58) қорғау

ДДҰ алдын ала даярлау

Cecolin (2020) - **АПВ-16** және **АПВ-18**-ден қорғау

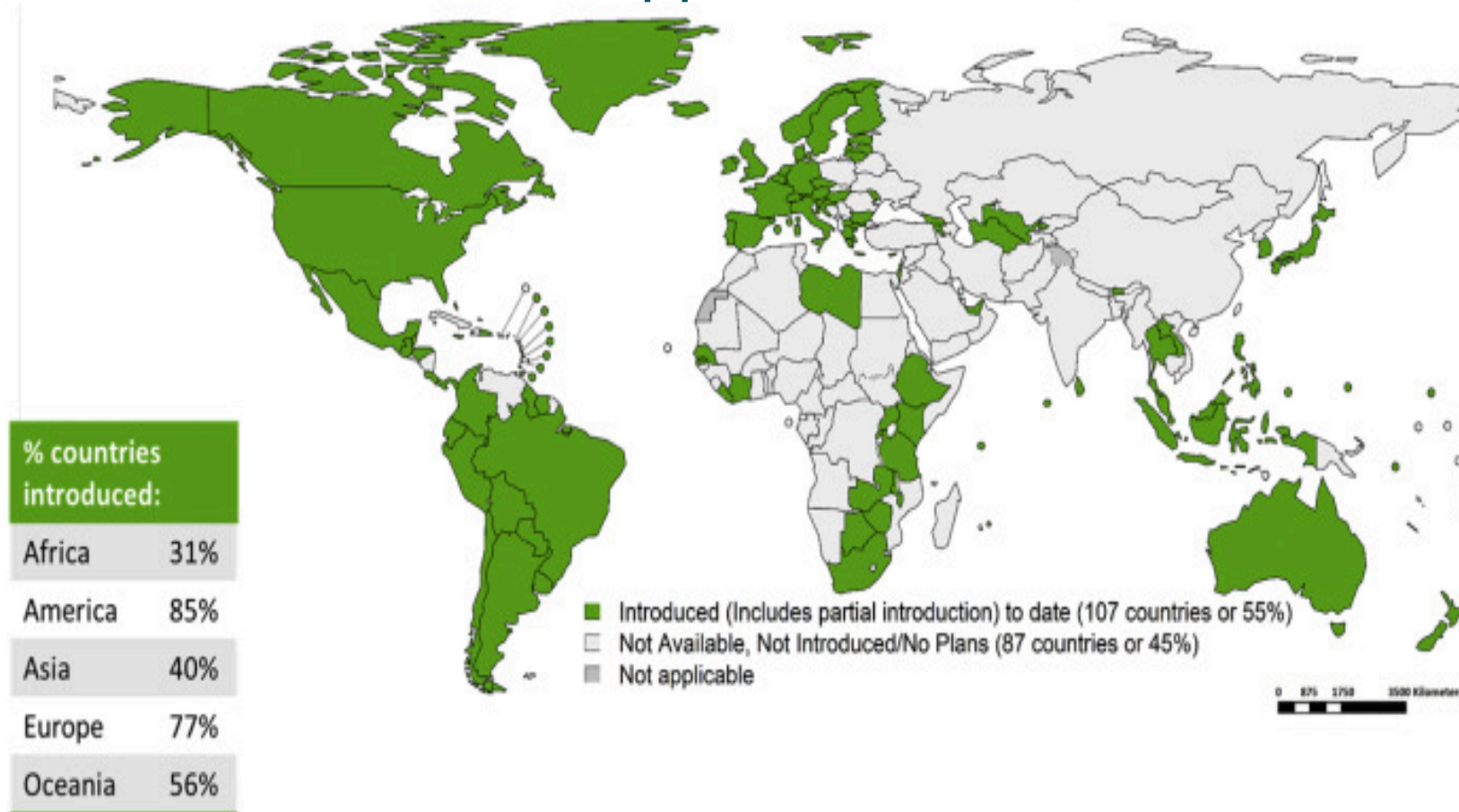
III кезең клиникалық зерттеулер 1

14 валентті вакцина [Bei және т.б., 2022]

Bei, L., et al. (2022). Immunogenicity correlation in cynomolgus monkeys between Luminex-based total IgG immunoassay and pseudovirion-based neutralization assay for a 14-valent recombinant human papillomavirus vaccine. *Journal of medical virology*, 94(8), 3946–3955. <https://doi.org/10.1002/jmv.27763>

АПВ ВАКЦИНАСЫМЕН ИММУНИЗАЦИЯЛАУ БАҒДАРЛАМАСЫ, 2020 Ж.

135 ел иммундау кестесіне АПВ вакцинациясын енгізді

Мақсатты топты жаһандық қамту 15% құрады.

ТМД елдерінде АПВ вакцинасымен егу бағдарламасы Армения, Грузия, Молдова, Түркіменстан, Қырғызстан және Өзбекстанда жүзеге асырылды.

2023 жылға арналған 6 лицензияланған вакцина қолжетімді:
екі валентті - Cecolin, Cervarix және Walrinvax
төрттік - Cervavac және Gardasil
тоғыз валентті - Gardasil 9

2013-2015 жж
Қазақстанда АПВ вакцинациясының пилоттық жоба әзірленді

АПВ вакцинасын әлемге енгізу тәжірибесі

2006-2007жж. Гардасил вакцинасын АҚШ пен Австралияның иммундау бағдарламаларын а енгізу

Гардасил 9-ға көшу
2016 жылдан бастап АҚШ-та, 2018 жылдан бастап Австралия басталды

2019 жылдан бастап көрші елдерде (Өзбекстан, Қырғызстан) АПВ вакцинасы енгізілді - Гардасил вакцинасы таңдалды.

2023 жылға ДДҰ-ға мүше 194 елдің шамамен 135-і (67%) иммундау бағдарламаларына АПВ вакцинациясын енгізді. Ең жоғары қамту (66%) Еуропалық аймақта байқалады. Вакцинациямен жоғары қамту көрсеткіші (70%-дан астам) елдердің 30%-ында ғана қол жеткізілді.

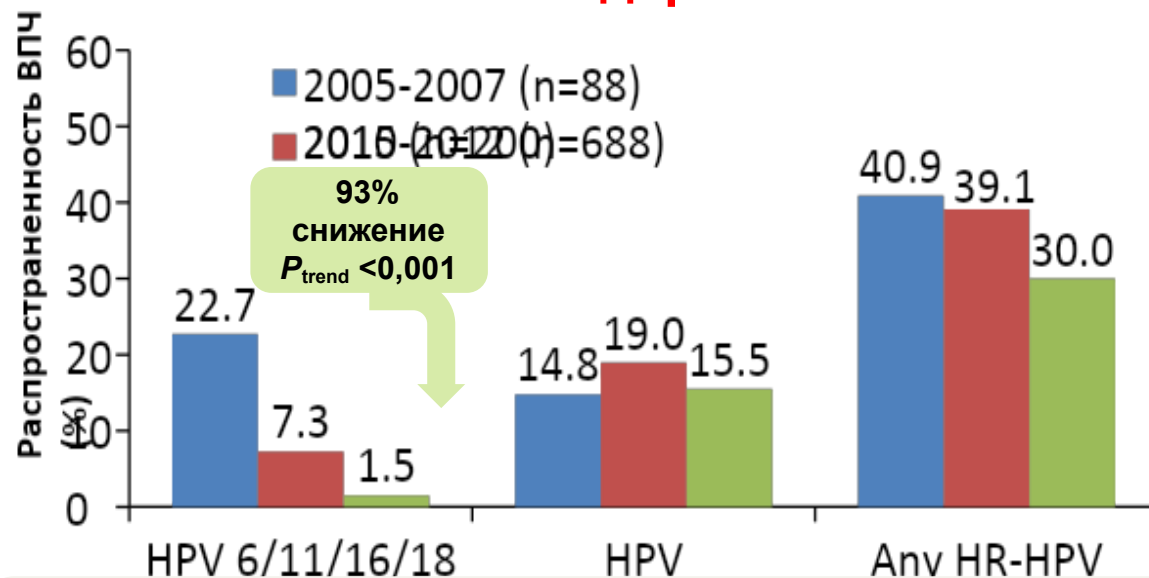
Сипаттама- лары	Австралия	АҚШ	Канада	Өзбекстан	Қырғызстан	Қазақстан
Бағдарлама түрі	Мектептер	Клиникалар	Мектептер	Мектептер	Мектептер	Мектептер
Жас ерекшелігі	12-13	11-12	9-17	9-13	9-13	11
Вакциналау схемасы	3 доза	3 доза	3 доза	2 доза	2 доза	2 доза

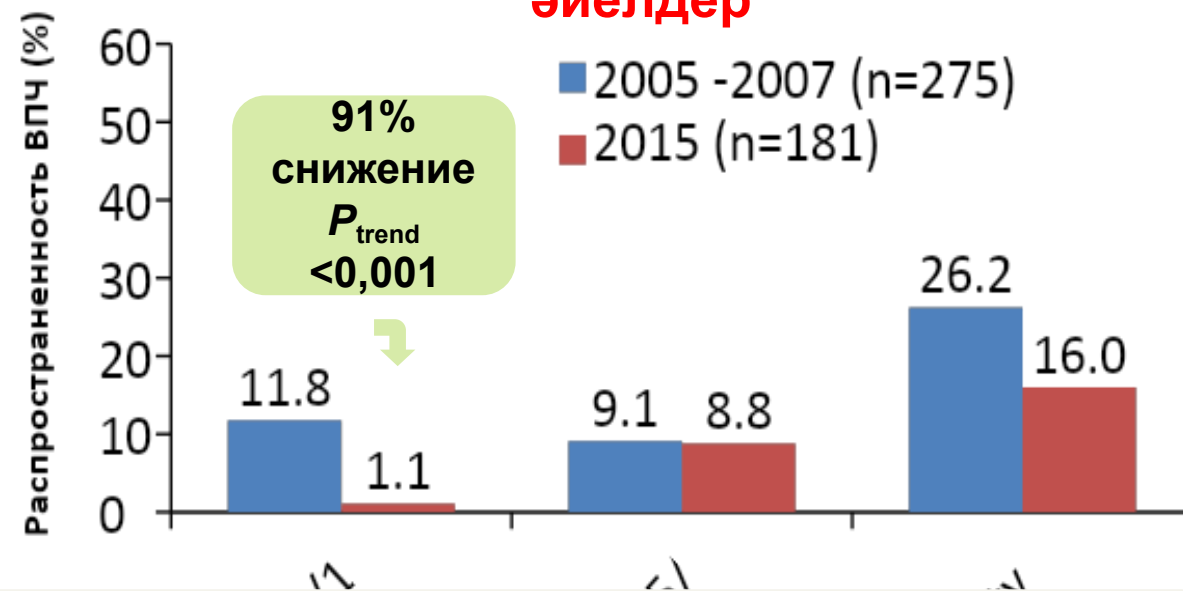
Бағдарламаны іске асырғаннан кейін 9 жыл өткен соң әйелдер арасында төрт валентті АПВ вакцинасынан АПВ вакцина түрлерінің таралуы: **Австралия**

Жатыр мойнының әдеттегі скринингімен қамтылған 18-35 жас аралығындағы австралиялық әйелдер арасында АПВ таралуының төмендеуі

18-24 жас аралығындағы әйелдер

25-35 жас аралығындағы әйелдер

Австралияда Ұлттық иммундау бағдарламасы енгізілгеннен кейін 9 жылдан соң 18-35 жас аралығындағы әйелдердің 90%-дан астамында 4 валентті АПВ вакцинасындағы вакцина түрлерінің таралуы айтарлықтай төмендеді..

Вакцинация алдындағы үлгілер 2005 жылдың қарашасы мен 2007 жылдың сәуірі аралығында Виктория мен Жаңа Оңтүстік Уэльсте жатыр мойны скринингі үшін отбасын жоспарлау клиникаларына барған әйелдерден жиналды. Вакцинациядан кейінгі үлгілер 2010-2012 және 2015 жылдың қаңтар-қазан айлары аралығында скринингке қатысқан әйелдерден жиналды. , зерттеуге 1980 жылдың 30 маусымында немесе одан кейін туған әйелдер ғана қатысты. ЖТ-АПВ кез келген түрі COBAS АПВ сынағы арқылы анықталған ЖТ-АПВ 14 түріне жатады: 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66 және 68.2

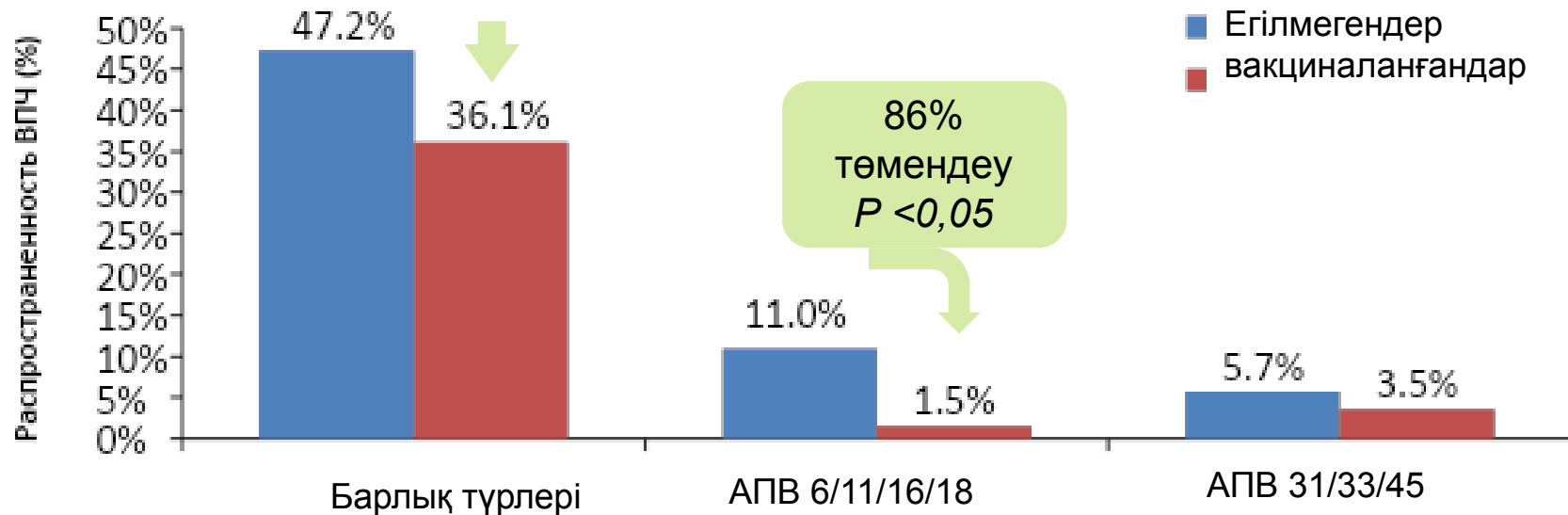
ЖТ = жоғары тәуекел.

MACHALEK DA ET AL. J INFECT DIS. 2018;217:1590-1600.

Жас әйелдер арасында АПВ төрт валентті вакцина түрлерінің таралуы: **Канада**

4 валентті АПВ вакцинасының 17-29 жас аралығындағы әйелдер арасында АПВ таралуына әсері

4 валентті АПВ вакцинасындағы вакцина түрлерінің таралуы Квебек провинциясында тек әйелдерге арналған 4 валентті АПВ вакцина бағдарламасын енгізгеннен кейін бес жылдан соң вакцинацияланған әйелдерде айтарлықтай төмен болды.

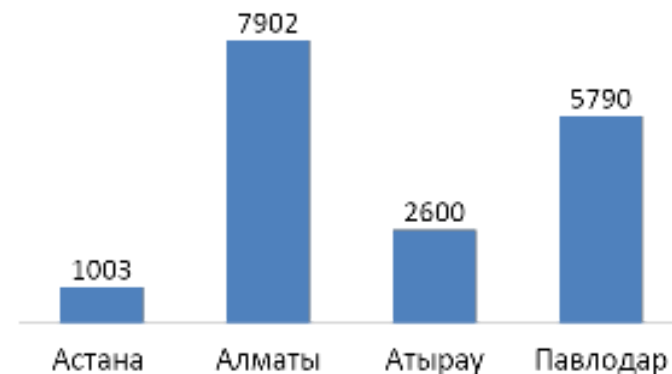
Мәліметтер 2013 жылдың наурызы мен 2014 жылдың шілде аралығында Квебек провинциясында 17-29 жас аралығындағы әйелдер арасында АПВ қынап жұғындысын тапсыру мен генотип анықтау бойынша ұсынылған перспективалық, популяцияға негізделген зерттеуден алынған. Қатысушылардың вакцинация жағдайы да нақтыланды. $p < 0,001$ Steben M. et al. *J Obstet Gynaecol Can.* 2018;40:1635–1645.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ 4 ӨҢІРІНДЕГІ ЕГУДІҢ ПИЛОТТЫҚ ЖОБАСЫ

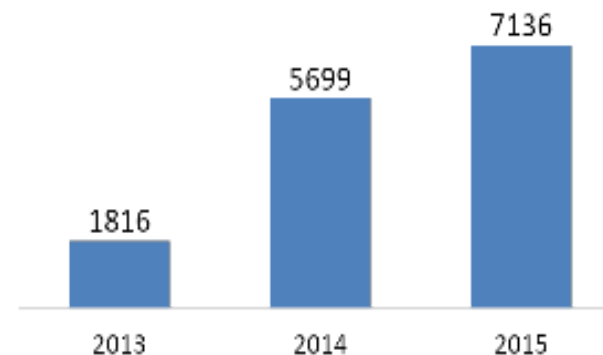
2013 жылы Қазақстанның 4 облысында (Атырау, Павлодар облыстары, Алматы қ. және АСТАНА қ.) иммундау бағдарламасы іске қосылды.

Егу мектептерде ата-аналардың келісімімен жүргізілді. Таңдау да «Төрт валентті» және «Бивалентті болды. Гардасил 62%, бивалентті - 37% пайдаланылды.

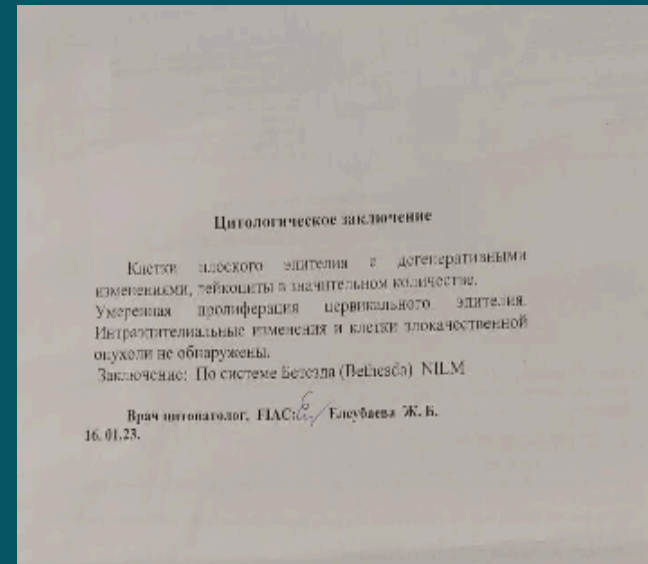
17 295 қыз бала- жасөспірім жатыр мойны обырына қарсы вакцина алды.

11 мен 26 жас аралығындағы 11 648 қыз келіншек 2 дозын алды.

Алматыда вакцинацияланған қыздардың репродуктивті қызметі

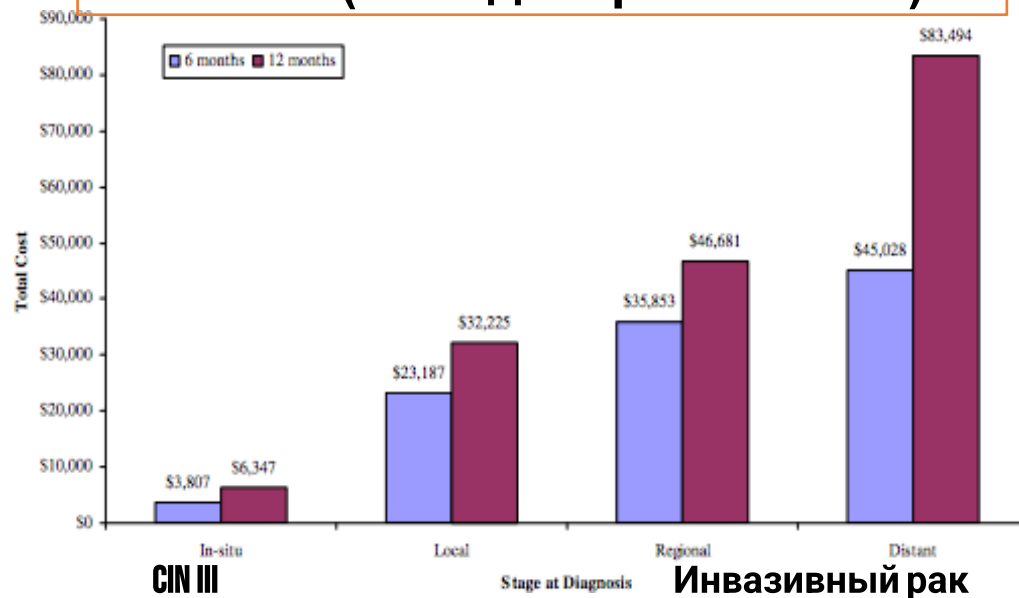
АПВ вакцинациясы мен бедеулік арасында байланыс жоқ

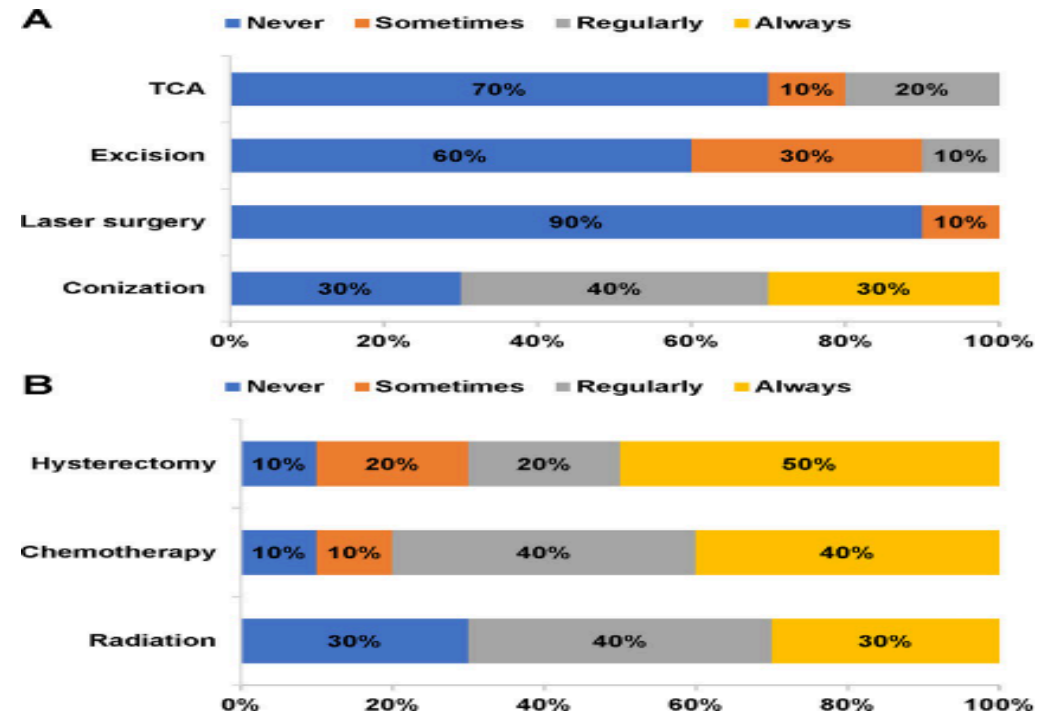
Вакцинацияланған қыздың оқиғасы... 12 жасында АПВ вакцинасын алды. Қазір жасы 22-де. Қазақстан-Ресей медицина университетінің фармацевтика факультетін бітірген. Үйленген 2020 06.07.2021 ұл туды Салмағы -4150 кг Бойы -57 см

ІСІК АЛДЫ ЖӘНЕ ЖАТЫР МОЙНЫ ОБЫРЫН ЕМДЕУ БАҒАСЫ

**CIN III-6,347\$ емдеу және
диагностикасы
1-кезең CC – \$32 225
жатыр мойны обырының
асқынған сатысы – \$83 494
(әлемдік орташа есеп)**

Қазақстанда емдеу. Жатыр мойны обырының
сатысы: CIN III- 116,641,69
FIGO 1b1 - C1 типті радикалды гистерэктомия
және жамбас лимфа түйіндерін кесу – 350
454,47 теңге
Жатыр мойны обыры FIGO IIb-IIIa – сәулелік
терапия (IMRT+брахитерапия) – 3 851 587,56
теңге

Барлық вакциналарға ортақ екпеге қарсы көрсеткіштер

№ ҚР ДСМ-146/2020

Жалпы тұрақты қарсы көрсетілімдер (абсолютті)

- ✓ осы вакцинаны бұрын салғаннан кейін 48 сағат ішінде пайда болатын қатты реакция (дене қызуының Цельсий бойынша 40 градусқа дейін және оданда жоғары көтерілуі, әдеттегіден өзгеше, ұзақ, үш және одан да көп сағат қатты жылау синдромы, фебрильді немесе афебрильді тырысулар, гипотоникалық-гипореактивті синдром)
- ✓ вакцинаның алдыңғы дозасын енгізгеннен кейін немесе вакцинаның кез келген компонентіне ауыр аллергиялық реакция (оның ішінде анафилаксия).

• Уақытша қарсы көрсеткіштер (салыстырмалы)

- 1) орталық жүйке жүйесінің жедел аурулары (менингит, энцефалит, менингоэнцефалит) – екпе толық сауыққаннан кейін бір айға дейін кешіктіріледі;
- 2) жіті гломерулонефрит – **екпе сауыққан соң 6 айға дейін кейінге қалдырылады**, нефротиялық синдром – **екпе кортикостероидтермен емделу аяқталғанға дейін кейінге қалдырылады**;
- 3) температураға байланыссыз ауырлығы орта және ауыр дәрежедегі жіті инфекциялық және инфекциялық емес аурулар - **екпе сауыққаннан кейін 2-4 аптадан соң рұқсат етіледі**;
- 4) әртүрлі патология кезінде стероидтерді, сондай-ақ иммундық-супрессивті қасиеттерге ие басқа да препараттарды қолдану.
- 5) созылмалы аурулардың өршуі және **асқынуы - екпе кейінге қалдырылады және тұрақты ремиссия кезеңінде емдеуден кейін жүргізіледі**;
- 6) үдемелі немесе тұрақсыз неврологиялық бұзылулар, бақыланбайтын құрысулар немесе үдемелі энцефалопатия – **екпе емдеу аяқталғанға дейін және жағдай толық тұрақтанғанға дейін кейінге қалдырылады**.

АПВ-ға қарсы
вакцина туралы
аңыз әңгімелер
мен шындық

Аңыз/миф:

АПВ-ға қарсы вакциналар қауіпсіз.

ШЫНДЫҚ:

2006 жылы тіркелгеннен бері
АПВ-ға қарсы вакциналардың
270 миллионнан астам дозасы
таратылды.

Тіркеуден кейінгі қадағалау шеңберінде осы уақытқа дейін анафилактикалық реакция туралы сирек кездесетін хабарламаларды қоспағанда, қауіпсіздікке қатысты қандай-да бір елеулі проблемалар байқалмады.

Вакциналар қауіпсіздігі жөніндегі Жаһандық консультативтік комитет (ВҚЖКК) АПВ-ға қарсы вакциналардың қауіпсіздігі туралы деректерді үнемі талдайды және қауіпсіздікке қатысты алаңдаушылық тудыратын қандай-да бір аспектілерді әлі анықтаған жоқ.

Аңыз/миф:

АПВ-ға қарсы екпе жасау - бедеулікке апаратын жол

ШЫНДЫҚ:

АПВ-ға қарсы вакцина фертильділік мәселесін тудырмайды. Керісінше, АПВ-дан туындаған обырға шалдыққан адамдарға емделу қажет, кейде олардың, мысалы, балалы болу қабілетін шектеуі де мүмкін. Жатыр мойны обыралдын емдеу әйелдерге жатыр мойны мәселесінің туындауына да қауіп төндіруі мүмкін.

Побочные проявления, связанные с нарушением фертильности по данным 7-ми клинических исследований Фазы 3 для вакцины 9vHPV: связь с вакциной НЕ УСТАНОВЛЕНА

Нарушения функции репродуктивной системы и молочных желез у лиц женского пола, получивших ≥ 1 дозы вакцины 9vHPV

- 15 776 лиц женского и мужского пола в возрасте 9–26 лет, которые получили ≥ 1 дозы вакцины 9vHPV.
- Кол-во «п» (%) лиц, у которых имели место серьезные ПП, связанные с нарушением функции репродуктивной системы или молочных желез, составило 4 (0%) в течение 15 дней после вакцинации и 13 (0,1%) за любой иной промежуток времени.

	N=12,650 n (%)
Аменорея	209 (1.7)
Дисменорея	202 (1.6)
Метроррагия	336 (2.7)
Тазовые боли	163 (1.3)
Влагалищные выделения	426 (3.4)

Связь с нарушением фертильности, синдромом истощения яичников или другими репродуктивными расстройствами НЕ НАБЛЮДАЛАСЬ.

Аңыз/миф: АПВ сирек кездеседі, сондықтан АПВ-ға қарсы екпе жасаудың қажеті жоқ.

ШЫНДЫҚ:

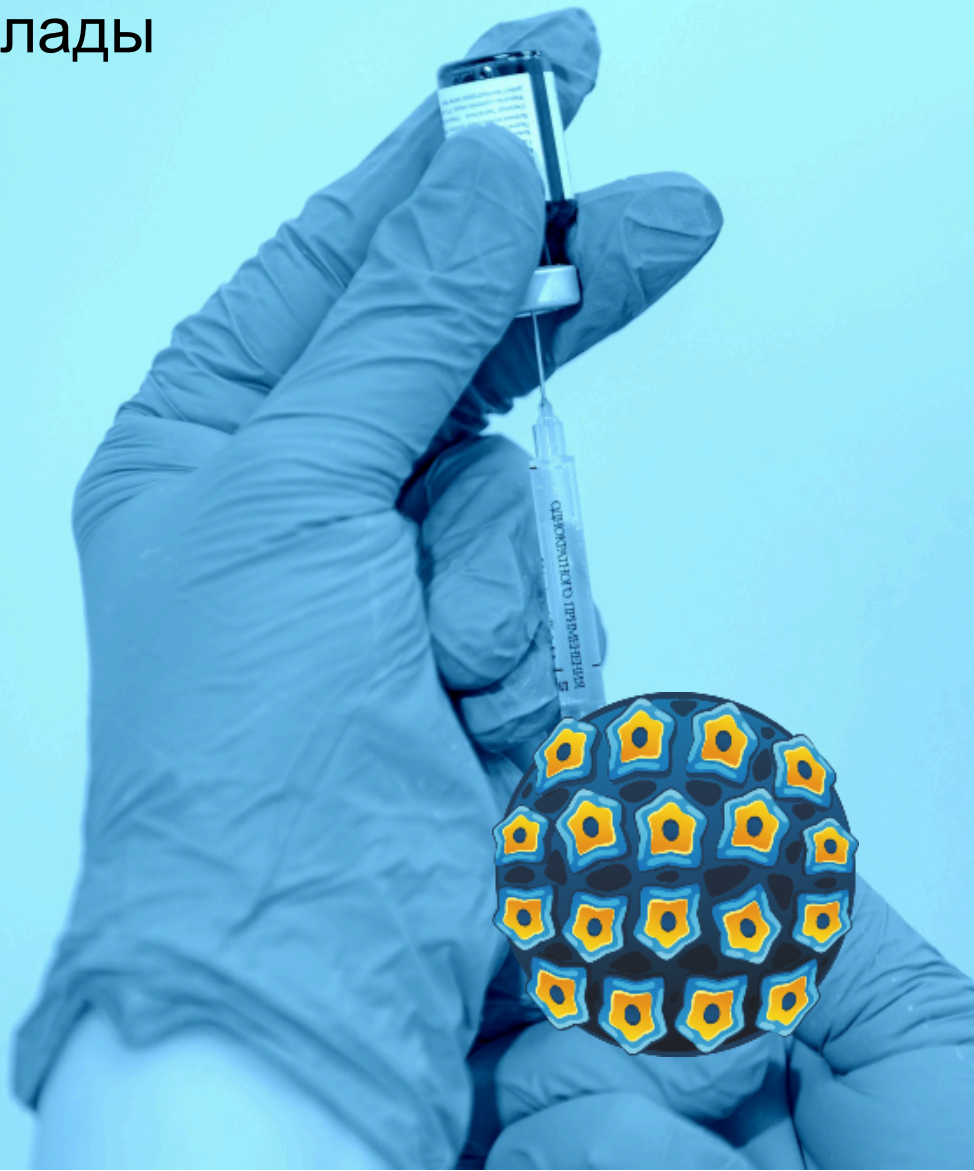

АПВ- инфекциясы тұрмыстық-байланыс арқылы, тік және жыныстық жолмен берілетін ең көп таралған инфекция болып табылады.

Жас адамдардың шамамен 80% -ы өмірінің белгілі бір кезеңінде жұқтыруы мүмкін. АПВ-ға қарсы екпе жасау жатыр мойны обырының даму қаупін азайтады.

Аңыз/миф:

Вакцинада обыр жасушалары болады

ШЫНДЫҚ:

Вакцинаның құрамына обыр жасушалары да, бүтін адам папиллома вирусы да кірмейді.

Препараттың нұсқаулықтарына сәйкес төрт валентті вакцинаның белсенді заттары: рекомбинантты антигендер: L1-адам папиллома вирусының ақуызы мына арақатынаста болады: 6 тип (20 мкг), 11 тип (40 мкг), 16 тип (40 мкг), 18 тип (20 мкг).

Антигендер - вирустың жеке ақуыздары, олар макрофагтар мен дендритті жасушалармен тікелей инъекция орнында жұтылады, нәтижесінде вирусқа қарсы иммунитет қалыптасады.

ЖАТЫР МОЙНЫ ОБЫРҢН
БІРГЕ ЖОЯМЫЗ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АСЫРҒАН

**ЖАТЫР МОЙНЫ
ОБЫРЫН
БІРГЕ
ЖЕҢЕ АЛАМЫЗ!**

ТЫНДАҒАНДАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ !

ЖАТЫР МОЙНЫ ОБЫРЫН
БІРГЕ ЖОЯМЫЗ

ҚЫЗДАРЫМЫЗДЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫ ӨЗ ҚОЛЫМЫЗДА